STANDARD OCUPAȚIONAL

Ocupația: Asistent maternal

Domeniul : Asistență socială

Cod COR : 513103

Anul 2004

Inițiatorul proiectului de standard:

Centrul de Resurse şi Formare în Profesiuni Sociale PRO VOCAȚIE

Parteneri în verificarea şi validarea standardului ocupațional:

Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului şi Adopție

Membrii echipei de redactare:

Cercetător ştiințific sociolog **Sorin Cace**,
Jurist **Nicoleta Curelaru**
Asistent social **Georgeta Jurcan**
Cercetător ştiințific psiholog **Anca Mănoiu**
Asistent social **Liliana Momeu**
Psiholog **Mihaela Săhlean**

Referenți de specialitate:

Medic **Theodora Bertzi**
Jurist **Sorin Braşoveanu**
Sociolog **Sorin Bârlădeanu**
Asistent social **Ioana Bora**
Asistent social **Alina Comnoiu**
Jurist **Atena Fătu**
Asistent social **Monica Filip**
Asistent social **Haidu Ovidiu**

Ocupația: Asistent maternal

Descrierea ocupației

Asistentul maternal este persoana fizică, atestată în condițiile legii, care asigură prin activitatea pe care o desfăşoară, la domiciliul propriu, creşterea, îngrijirea şi educarea necesară dezvoltării armonioase a copiilor pe care îi are în plasament sau în încredințare.

Atribuțiile asistentului maternal:

- Să asigure creşterea, îngrijirea şi educarea copiilor în vederea asigurării unei dezvoltări armonioase, fizice, psihice, intelectuale şi afective
- Să asigure integrarea copiilor în familia sa aplicându-le un tratament egal cu al celorlalți membrii ai familiei
- Să asigure integrarea copiilor în viața socială
- Să contribuie la pregătirea reintegrării copiilor în familia lor naturală sau la integrarea acestora în familia adoptivă
- Să asigure continuitatea activității şi pe perioada concediului legal de odihnă, cu excepțiile prevăzute de lege
- Să păstreze confidențialitatea informațiilor pe care le primeşte cu privire la copii
- Să participe la cursuri de perfecționare organizate de angajator
- Să noteze evenimentele deosebite privind viața copilului, sănătatea şi îngrijirea medicală a acestuia, activitatea şcolară, progresul înregistrat şi performanțele acestora
- Să sesizeze angajatorul cu privire la orice schimbare survenită în situația lor personală, familială sau socială de natură a influența activitatea lor profesională, precum şi cu privire la orice probleme apărute în legătură cu copilul.

Structura atribuțiilor asistentului maternal:

- în relația cu copilul să asigure funcția: de îngrijire, de educare şi de comunicare
- în relația cu familia naturală/de adopție să asigure funcția: de comunicare şi de informare
- în relația cu angajatorul să asigure funcția de: de comunicare, de informare şi formare profesională

Sarcinile asistentului maternal:

- asigurarea unui mediu de viață şi climat adecvat dezvoltării complexe a copilului din punct de vedere, fizic, psihic, afectiv
- asigurarea unui spațiu de viață individualizat copilului
- să asigure igiena şi alimentația corespunzătoare
- stimulează participarea copilului la viața de familie

Responsabilitățile asistentului maternal

- să contribuie la creşterea, îngrijirea şi educarea copiilor în vederea asigurării unei dezvoltări armonioase
- să le asigure copiilor primiți în îngrijire un tratament egal cu a celorlalți membri ai familiei
- să favorizeze integrarea copiilor în viața socială
- să pregătească copiii pentru reintegrarea în familia naturală sau de adopție
- să colaboreze cu specialiştii angajatorului şi să le permită acestora monitorizarea activității şi evaluarea evoluției copilului
- să respecte dreptul la identitate şi istoria proprie a copilului
- să păstreze confidențialitatea informațiilor cu privire la situația familială a copilului
- să participe la cursuri de pregătire

UNITĂȚI DE COMPETENȚĂ

Domeniul de competență	Nr. crt.	Titlul unității
Competențe fundamentale	**1**	Planificarea propriei activități
	2	Dezvoltarea cunoştinţelor şi deprinderilor
	3	Lucrul în echipă
Competențe generale	**4**	Formarea deprinderilor de viață
	5	Supravegeherea stării de sănătate a beneficiarului
	6	Urmărirea respectării drepturilor beneficiarului
Competențe specifice ocupației	**7**	Integrarea copilului în familia asistentului maternal
	8	Integrarea copilului în viața socială
	9	Asistarea copilului în procesul educațional
	10	Comunicarea cu copilul
	11	Gestionarea actelor şi documentelor copilului
	12	Asigurarea integrității copilului
	13	Asigurarea unei relații armonioase cu familia naturală sau de adopție

UNITATEA 1
PLANIFICAREA PROPRIEI ACTIVITĂȚI

Descriere

Unitatea se referă la competența necesară asistentului maternal de a realiza o planificare realistă şi corectă a activităților cotidiene.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Stabileşte activitățile specifice	1.1. Activitățile şi obiectivele specifice sunt stabilite în colaborare cu echipa 1.2. Obiectivele activităților specifice sunt astfel stabilite încât să asigure atât îngrijirea beneficiarului cât şi stimularea acestuia în activitățile cotidiene. 1.3. Activitățile cuprinse în documentele oficiale sunt respectate cu strictețe.
2. Ierarhizează activitățile ce urmează a fi derulate	2.1. Ierarhizarea se realizează cu atenție ținând cont de capacitățile beneficiarului 2.2. Activitățile ce urmează a fi derulate sunt ierarhizate cu promptitudine imediat după stabilirea nevoilor beneficiarului. 2.3. Activitățile sunt ierarhizate în funcție de tipul de capacități/achiziții şi vârsta beneficiarului. 2.4. Ierarhizarea priorităților este flexibilă, modificându-se în funcție de situațiile de risc
3. Estimează perioada de timp necesară derulării activităților	3.1. Perioada de timp este estimată în funcție de capacitățile beneficiarului şi obiectivele activităților stabilite. 3.2. Planificarea este realizată pe termen scurt, mediu şi lung. 3.3. Perioada de timp este estimată realist pe baza unei analize atente a datelor ce compun situația existentă. 3.4. Elaborează un program de activități flexibil, adaptabil noilor situații apărute.
4. Evaluează şi adaptează programul zilnic în funcție de nevoi	4.1. Programul este evaluat şi adaptat continuu, în funcție de evoluția beneficiarului. 4.2.Programul activităților zilnice este adaptat în funcție de situațiile nou apărute .

Ocupația: Asistent maternal

GAMA DE VARIABILE

Documentele oficiale luate în considerare în planificarea activității:

- Hotărâre de plasament
- Raportul de evaluare a problemelor,
- Planul individualizat de protecție
- Propunerea de orientare şcolară .
- Fişa postului/ Contractul de muncă – aceste documente stabilesc atribuțiile, responsabilitățile şi obligațiile asistentului maternal
- Hotărârea de ocrotire/Certificatul de încadrare în grad de handicap
- Fişa medicală

Arii de activitate:

- Acordarea îngrijirii respectând normele igienice
- Asigurarea alimentației şi hrănirii specifice vârstei
- Adaptarea mediului la nevoile beneficiarului
- Supravegherea stării de sănătate şi respectarea recomandărilor specialiştilor
- Comunicarea cu beneficiarul
- Stimularea participării beneficiarului la activitățile din familie şi comunitate
- Asistarea integrării şcolare şi a educației permanente
- Reprezentarea beneficiarului

GHID PENTRU EVALUARE

Cunoştințe:

- Noțiuni de bază de psihologie a copilului şi de puericultura
- Noțiuni elementare de asistență medicală
- Noțiuni de management organizațional
- Noțiuni de management al timpului
- Noțiuni de legislație
- Managementul de caz

Abilități:

- De comunicare verbală şi non-verbală;
- De estimare a termenelor;
- De analiză şi sinteză.
- De evaluare obiectivă a priorităților

La evaluare se vor urmări:

- Redactarea planului de lucru în concordanță cu nevoile beneficiarului
- Capacitatea de a stabili o ierarhizare pertinentă a acțiunilor specifice;
- Capacitatea de a planifica activitățile în funcție de priorități;
- Existența unor planuri de activitate pe termen scurt, mediu si lung;
- Măsura în care raportul periodic conține date referitoare la evoluția beneficiarului în funcție de obiectivele planului individualizat de protecție

UNITATEA 2

DEZVOLTAREA CUNOŞTINȚELOR ŞI DEPRINDERILOR

Descriere

Unitatea se referă la competența asistentului maternal de a-şi identifica nevoile de pregătire profesională şi de a se perfecționa continuu.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Identifică nevoile de formare specifică	1.1. Ariile profesionale în care are nevoie de îmbunătățiri sunt identificate cu obiectivitate. 1.2. Identificarea unor cursuri de formare conform unor module necesare lărgirii sferei de cunoştințe 1.3. Programarea termenelor pentru pregătirea continuă se face în mod realist, adaptându-se situațiile concrete.
2. Participă la cursurile de perfecționare	2.1 Formarea continuă se face în scopul însuşirii de noi cunoştințe. 2.2. Participă la formările inițiate de angajator. 2.3. Aplică cunoştințele dobândite în timpul instruirii pentru creşterea eficienței şi calității serviciilor acordate beneficiarului 2.4. Formarea profesională se face cu responsabilitate, în scopul recunoaşterii capacităților profesionale.
3. Aplică în mod corespunzător cunoştințele dobândite	3.1. Demersurile pentru îmbogățirea şi completarea cunoştințelor sunt inițiate cu realism. 3.2. Elaborarea planului individual de studiu se realizează cu responsabilitate. 3.3. Efectuează documentarea permanentă privind noile metode şi tehnici de îngrijire, creştere şi educare a beneficiarului.

Ocupația: Asistent maternal

GAMA DE VARIABILE

Nivelul de pregătire ține seama de:

- studii
- competențele dobândite anterior angajării

Sursele de informare sunt:

- publicații de specialitate,
- cărți referitoare la tehnicile de îngrijire specifice vârstei beneficiarului
- prospecte de produse noi de igienizare, medicamente, alimente.

Forme de pregătire:

- Formală, Informală, Vocațională
- Stagii de formare, Schimburi de experiență

GHID PENTRU EVALUARE

Cunoştințe:

- Modalități moderne de învățare
- Modalități moderne de comunicare
- Noțiuni psihopedagogice

Abilități:

- Responsabilitate
- Perseverență
- Realism în aprecierea propriei activități
- Sesizarea greşelilor
- Dorința de perfecționare permanentă

La evaluare se urmăresc:

- Spiritul de observație analitic în autoaprecierea nivelului de pregătire profesională
- Perseverență în ceea ce priveşte formarea continuă
- Realism şi exigență în evaluarea nevoilor de formare
- Capacitatea de adaptare a cunoştințelor la particularitățile contextului de viață al beneficiarului;
- Discernământ în alegerea formei de pregătire
- Spirit practic şi autoexigență în implementarea cunoştințelor dobândite

Modalități de evaluare:

- Autoanaliza activității
- Analiza rezultatelor activității
- Feedback de la beneficiar, de la asistentul social si de la grupul de referință
- Discuții tematice

UNITATEA 3
LUCRUL ÎN ECHIPA

Descriere

Unitatea se referă la competența necesară asistentului maternal de a lucra şi a colabora în echipă cu persoanele implicate în protectia copilului.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Colaborează cu membrii echipei	1.1. Colaborează permanent cu membrii echipei multidisciplinare ținând cont de interesul superior al beneficiarului 1.2. Solicită sprijinul membrilor echipei în funcție de situațiile particulare 1.3. Lucrează cu membrii echipei dând dovadă de obiectivitate şi receptivitate.
2. Participă la stabilirea obiectivelor	2.1. Obiectivele sunt stabilite împreună cu ceilalți membri ai echipei în funcție de caracteristicile beneficiarului. 2.2. Obiectivele sunt stabilite cu claritate, putând fi identificate rezultatele aşteptate şi termenele de realizare. 2.3. Obiectivele sunt stabilite cu promptitudine, imediat după studierea amănunțită a situației beneficiarului.
3. Facilitează schimburile de informații	3.1. Informează echipa despre orice modificare a situației beneficiarului. 3.2. Schimburile de informații sunt facilitate prin menținerea unei legături permanente între membrii echipei. 3.3. Schimburile de informații sunt facilitate prin transmiterea datelor în timp optim. 3.4. Schimburile de informații sunt facilitate prin comunicarea lor într-o formă clară, accesibilă.
4. Respectă recomandările specialiştilor	4.1. Respectarea recomandărilor specialiştilor se realizează cu strictețe. 4.2. Tehnicile şi procedurile recomandate sunt aplicate corect.

GAMA DE VARIABILE

- Echipa: Asistentul maternal, beneficiarul, membrii familiei asistentului maternal, familia biologică a beneficiarului şi/sau a familiei potențial adoptive

- Membrii echipei multidisciplinare: Medic de familie, Asistent social; Psiholog; Logoped; Neuropsihiatru; Medic pediatru; Educator; învățător, profesori, diriginte; Consilier psiho-pedagogic; Asistent medical, Puericultor

- Schimburile de informații se pot realiza: Verbal; În scris.

- Raportul de evaluare, Planul de îngrijire personalizat şi Propunerea de orientare educațională, Hotărârea Comisiei de Protecție a Copilului, Certificatul de încadrare într-o categorie de persoane care necesită protecție specială

GHID PENTRU EVALUARE

Cunoştințe:

- Tehnici de organizare a muncii în echipă;
- Informații necesare respectării fiecărei recomandări în parte;
- Deprinderi necesare pentru aplicarea recomandărilor;
- Importanța respectării recomandărilor specialiştilor;
- Autonomia beneficiarului şi reducerea dependenței
- Recuperare, compensare, educație, stimulare

Abilități:

- De comunicare instrumentală;
- De decizie operativă;
- Flexibilitate
- adaptabilitate
- De a lucra în echipă;
- De analiză şi sinteză.
- Decodificarea corectă a recomandărilor; solicitarea feedback-ului;
- Exactitate în respectarea recomandărilor;
- Punctualitate şi respectarea termenelor şi planurilor;
- Autoevaluare continuă (confruntarea recomandărilor cu propriile competențe);

La evaluare se vor urmări:

- Abilitatea de a coopera cu echipa multidisciplinară.
- Capacitatea de a relaționa cu membrii echipei în stabilirea, de comun acord, a obiectivelor, activităților, metodelor şi termenelor de realizare;
- Capacitatea de a stabili graficul întâlnirilor în funcție de particularitățile cazului şi de programul specialiştilor;

UNITATEA 4
FORMAREA DEPRINDERILOR DE VIAȚĂ

Descriere

Unitatea se referă la competența necesară asistentului maternal de a asigura beneficiarului formarea deprinderilor de viață, în vederea satisfacerii trebuințelor sale fundamentale şi asigurării calității vieții.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Asigură condițiile minime ale unui trai decent.	1.1. Asigură cu responsabilitate beneficiarului un spațiu individualizat. 1.2. Creează un cadru securizant, funcțional şi estetic. 1.3.Spațiul este igenizat şi adecvat particularităților beneficiarului
2. Dezvoltă deprinderile de igienă personală.	2.1. Identifică prezența sau absența deprinderilor de igienă personală la beneficiar 2.2 Stimulează beneficiarul pentru formarea deprinderilor de igienă personală 2.3. Asistă beneficiarul în funcție de nevoi şi capacități, performanțele şi deprinderile acestuia în formarea unor deprinderi de igienă personală
3. Asigură însuşirea limbajului adecvat.	3.1. Identifică capacitățile de verbalizare ale beneficiarului. 3.2. Stimulează beneficiarul pentru a-şi însuşi un limbaj corect. 3.3. Urmăreşte utilizarea corectă a limbajului de către beneficiar.
4. Asigură însuşirea principiilor, normelor şi valorilor societății.	4.1. Utilizând un limbaj adecvat vârstei explică beneficiarului semnificația principiilor, normelor şi valorilor sociale; 4.2.Sprijină învățarea de către beneficiar a principiilor, normelor şi valorilor sociale; 4.3. Verifică respectarea şi aplicarea corectă a principiilor, normelor şi valorilor societății.
5. Sprijină beneficiarul în dezvoltarea aptitudinilor şi deprinderilor necesare vieții de adult.	5.1. Identifică aptitudinile şi deprinderile beneficiarului; 5.2. Stimulează formarea deprinderilor şi aptitudinilor beneficiarului; 5.3.Asistă beneficiarul în utilizarea deprinderilor şi aptitudinilor necesare unei vieți independente.

Ocupația: Asistent maternal

GAMA DE VARIABILE

Activități specifice, în funcție de vârsta şi dezvoltarea beneficiarului:

- Igienizarea spațiului personal
- Igienizarea spațiului comun
- Igiena personală
- Igienizarea lucrurilor personale
- Crearea şi întreținerea spațiului personalizat
- Stimularea comunicării
- Participarea împreună cu copilul la activitățile desfăşurate în comunitate

GHID PENTRU EVALUARE

Cunoştințe şi deprinderi:

- Noțiuni de igienă a locuinței, a persoanei, a mediului înconjurător.
- Noțiuni de ontogeneză
- Noțiuni de pedagogie
- Noțiuni de etică şi morală
- Elemente de comunicare

Abilități

- Îndemânare;
- Promptitudine;
- Empatie;
- Corectitudine
- Răbdare;
- Conştiinciozitate
- Respect față de celălalt;
- Ținută curată şi îngrijită.

La evaluare se vor urmări :

- Capacitatea de a evalua corect performantele beneficiarului
- Capacitatea de a realiza corect îngrijirile corporale ale beneficiarului
- Respectarea normelor igienico-sanitare.
- Capacitatea de a stimula beneficiarul pentru însuşirea unor deprinderi pentru viața independentă

UNITATEA 5
SUPRAVEGHEREA STĂRII DE SĂNĂTATE A BENEFICIARULUI

Descriere

Unitatea se referă la competența asistentului maternal de a supraveghea permanent starea de sănătate a beneficiarului, de a semnala orice modificare apărută şi de a interveni prompt pentru îmbunătățirea stării de sănătate.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Identifică starea de sănătate a beneficiarului	1.1. Observarea promptă a modificărilor stării de sănătate a beneficiarului 1.2.Schimbările stării de sănătate a beneficiarului se anunță cu operativitate medicului. 1.3. Schimbările stării de sănătate a beneficiarului se anunță cu operativitate şi membrilor echipei multidisciplinare
2. Monitorizează starea de sănătate a beneficiarului	2.1. Măsurarea parametrilor se efectuează după observarea unor schimbări în starea de sănătate precum şi la cererea beneficiarului. 2.2. Interpretarea valorilor măsurate se face prin confruntarea cu valorile normale. 2.3. Asistarea beneficiarului la controalele medicalele periodice
3. Aplică proceduri de intervenție in stări critice	3.1. Anunță prompt medicul şi/sau salvarea în cazul unor abateri de la valorile normale a parametrilor stării de sănătate. 3.2. Acționează cu rapiditate în vederea transportării beneficiarului într-un spital de urgență, dacă starea acestuia este foarte gravă. 3.3. Administrarea medicamentelor se realizează cu respectarea strictă a prescripțiilor medicale

Ocupația: Asistent maternal

GAMA DE VARIABILE

- Modificările care indică afectarea funcțiilor vitale sunt identificate prin:

  - Evaluarea parametrilor măsurați (temperatura corpului, pulsul, tensiunea arterială)

  - Sesizarea din timp a eventualelor tulburări şi, pe cât posibil, prevenirea apariţiilor lor;

  - Urmărirea evoluției afecțiunilor pentru a preveni, opri sau încetini agravarea fenomenului;

  - Alimentația; refuzul alimentelor sau lichidelor;

  - Modificări ale ritmului somn-veghe: modificări cantitative ale somnului (hiposomnie-hipersomnii), modificări calitative ale somnului (coşmaruri)

  - Modificări în comportament

  - Tehnici specifice: – măsurarea temperaturii.

  - Administrarea medicamentelor pe cale orală, anală

GHID PENTRU EVALUARE

Cunoştințe şi deprinderi

- Cunoaşterea simptomatologiei somatice;
- Tehnici de utilizare a termometrului;
- Tehnici de îngrijire
- Tehnici de prim ajutor
- Administrarea medicației conform prescripțiilor specialiştilor;

Abilitati

- Promptitudine,
- Spirit de observație,
- Corectitudine
- Grija/precauție în evaluarea şi interpretarea datelor;
- Respectarea regulilor în monitorizarea funcțiilor vitale
- Rapiditate in luarea deciziilor
- Atenție distributiva

La evaluare se vor urmări:

- Capacitate de a face față unor situații neprevăzute;
- Capacitatea de a compara starea de normalitate cu cea in care apar modificari;
- Capacitatea de a lua decizii optime în situații de criză/limită
- Promptitudinea, rapiditatea şi hotărârea în solicitarea ajutorului pentru beneficiar;
- Urmărirea conştiincioasă si permanentă a funcțiilor vitale.

UNITATEA 6
URMARIREA RESPECTĂRII DREPTURILOR BENEFICIARILOR

Descriere

Unitatea prezintă competențele asistentului maternal necesare pentru a sprijini protecția şi promovarea drepturilor şi libertăților fundamentale ale copilului .

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Culege informații privind respectarea drepturilor beneficiarului.	1.1 Se informează cu privire la drepturile şi obligațiile beneficiarului. 1.2. Informațiile cu privire la drepturile şi obligațiile asigurate prin sistemul de protecție specială sunt permanent actualizate.
2. Urmăreşte respectarea drepturilor beneficiarului	2.1. Identifică situațiile de încălcare a drepturilor beneficiarului. 2.2. Asistarea beneficiarului se realizează cu perseverență până la asigurarea drepturilor prevăzute de lege.
3. Intervine în cazul încălcării drepturilor beneficiarului	3.1 Se asigură de obținerea şi exercitarea drepturilor beneficiarului. 3.2. Sprijinirea beneficiarului este realizată întotdeauna cu respectarea confidențialității informației

GAMA DE VARIABILE

Drepturile înscrise în Constituția României, Convenția ONU cu privire la drepturile copilului şi legislația de protecție specială, Convenția Europeană cu Privire la Drepturile Omului.

Autorități implicate conform legislatiei în vigoare.

GHID PENTRU EVALUARE

Cunoştințe:

- Noțiuni privind legislația în vigoare cu privire la protecția copilului
- Noțiuni privind egalitatea de şanse
- Noțiuni privind drepturile copilului
- Instituțiile de ocrotire a copilului.
- Noțiuni privind drepturile omului
- Tehnici de negociere

Atitudini, Deprinderi

- Responsabilitate, calm, perseverență;
- Redactarea unei cereri către autorități;

La evaluare se va urmări:

- promptitudinea identificării încălcării drepturilor
- cunoaşterea drepturilor, libertăților fundamentale şi a obligațiilor beneficiarului
- perseverența în dobândirea şi asigurarea exercitării drepturilor beneficiarului.

UNITATEA 7
INTEGRAREA COPILULUI ÎN FAMILIA ASISTENTULUI MATERNAL

Descriere

Unitatea se referă la competenta necesară asistentului maternal pentru integrarea copilului în familia sa.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Identifică modalitățile de integrare	1.1. Modalitățile de integrare în familie sunt identificate cu atenție în funcție de particularitățile beneficiarului şi ale familiei asistentului maternal. 1.2. Modalitățile de integrare în familie sunt discutate în cadrul echipei multidisciplinare.
2. Asigură un tratament nediscriminatoriu în raport cu ceilalți membri ai familiei	2.1. Copilul este urmărit cu atenție o anumită perioadă de timp după integrarea în familie, urmărindu-se adaptarea treptată a acestuia la mediul familial. 2.2. Copilul este tratat în mod egal cu ceilalți membri ai familiei
3. Identifică situațiile/ cauzele care pot afecta integrarea copilului în familia asistentului maternal	3.1. Cauzele care pot afecta integrarea copilului sunt identificate cu promptitudine în funcție de situația familială 3.2. Asistentul maternal găseşte solutii pentru rezolvarea situației de criză. 3.3. Copilul este urmărit cu atenție, identificând cu promptitudine situațiile de criză apărute.

Ocupația: Asistent maternal

GAMA DE VARIABILE:

Particularitățile cazului:
- copilul menține legătura cu familia naturală
- copilul nu menține legătura cu familia naturală
- copil cu dizabilități;
- copil cu tulburări de comportament;
- vârsta copilului
- domiciliul beneficiarului

Situațiile de criză:
- agravarea unor tulburări de comportament;
- apariția unor tulburări de comportament ca urmare a unor conflicte ale copilului cu familia asistentului maternal;
- refuzul oricărei forme de comunicare cu familia asistentului maternal;
- dificultăți de adaptare ale familiei asistentului maternal la particularitățile copilului.

GHID PENTRU EVALUARE

Cunoştințe

- Elemente de psihologia copilului;
- Elemente de sociologia familiei;
- Elemente de teoria comunicării;
- Elemente de asistență socială;

Abilități:
- de comunicare;
- de adaptare a limbajului la nivelul de înțelegere al copilului;
- de analiză a situațiilor apărute;
- de depăşire a situațiilor de criză.

La evaluare se vor urmări:

- capacitatea de a identifica şi de a analiza corespunzător caracteristicile copilului şi de a le asocia cu cele mai potrivite modalități de integrare;
- interpretarea cauzelor unor comportamente ale copilului şi familiei în care se urmăreşte a se realiza integrarea şi contracararea efectelor negative ale acestora;
- capacitatea de a transmite eficient informații în cadrul familiei pe întregul parcurs al adaptării copilului în familie;
- capacitatea de a identifica şi interpreta punctele critice ale cazului pentru o rezolvare eficientă a cazului;
- capacitatea de a selecta soluțiile adecvate pentru depăşirea unei posibile situații de criză;
- capacitatea de a se orienta atât către soluții guvernamentale cât şi spre cele oferite de organizații neguvernamentale în funcție de domeniile lor de activitate

UNITATEA 8
INTEGRAREA COPILULUI ÎN VIAȚA SOCIALĂ

Descriere

Unitatea se referă la competența asistentului maternal de a facilita integrarea copilului în viața socială.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Identifică modalități de integrare	1.1. Modalitățile de integrare socială sunt identificate cu atenție în funcție de particularitățile copilului. 1.2. Modalitățile de integrare socială sunt identificate pe baza stabilirii eficienței / importanței deciziei de integrare. 1.3. Modalitățile de integrare socială sunt discutate în cadrul echipei multidisciplinare.
2. Participă la activitățile legate de integrarea copilului la viața socială	2.1. Sprijinul necesar pentru integrarea la viața socială şi în comunitate este asigurat cu promptitudine. 2.2. Informațiile privind viața socială a comunității sunt asigurate în timp util 2.3. Asigura participarea activa a copilului la viata sociala. 2.4. Deciziile copilului în ceea ce priveşte petrecerea timpului liber sunt respectate.
3. Sprijină menținerea relațiilor copilului cu prietenii şi stimulează dezvoltarea de noi relații	3.1. Contribuie la menținerea relațiilor anterioare ale copilului dacă sunt în interesul acestuia. 3.2. Stimulează formarea unor noi relații pentru copil. 3.3. Sprijinul acordat copilului se face în concordanță cu nevoile de relaționare ale acestuia.
4. Solicită sprijin în rezolvarea situațiilor de neadaptare a copilului la viața socială	4.1. Situațiile de neadaptare sunt identificate prompt 4.2. Sunt identificate dimensiunile care contribuie la nedaptare. 4.3. Sprijinul este solicitat de la membrii echipei multidisciplinare. 4.4. Soluțiile şi recomandările sunt luate de comun acord cu echipa multidisciplinară.

GAMA DE VARIABILE:

Modalități de integrare
- şcoala, grădinița, alte forme de învățământ
- activități extraşcolare şi de petrecere a timpului liber
- activități culturale specifice comunității sau grupului de apartenență

GHID PENTRU EVALUARE

Cunoştințe

- Elemente de psihologia copilului;
- Elemente de sociologia familiei;
- Elermente de teoria comunicării;
- Elemente de asistență socială;
- Elemente de psihopatologie infantilă

Abilități:
- de comunicare;
- de adaptare a limbajului la nivelul de înțelegere al copilului;
- de analiză a situațiilor apărute
- de depăşire a situațiilor de criză

La evaluare se vor urmări:

- capacitatea de a identifica şi analiza corespunzător caracteristicile copilului şi de a le asocia cu cele mai potrivite modalități de integrare în societate;
- interpretarea cauzelor unor comportamente negative ale copilului în societate şi contracararea acestora;
- capacitatea de a identifica şi interpreta punctele critice ale cazului pentru o rezolvare eficientă a acestuia;
- capacitatea de a identifica soluțiile adecvate pentru depăşirea unei posibile situații de criză;
- capacitatea de identificare a unor modalitati variate prin care copilul este ajutat să se integreze în comunitate.

UNITATEA 9
ASISTAREA COPILULUI ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL

Descriere

Unitatea se referă la competența asistentului maternal pentru integrarea copilului în procesul educațional.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Identifică nevoile educaționale ale copilului	1.1. Nevoile educaționale ale copilului sunt identificate cu atenție în funcție de particularitățile copilului. 1.2. Nevoile educaționale sunt discutate în cadrul echipei multidisciplinare.
2. Asigură participarea copilului la o formă de învățământ	2.1. Solicitarea evaluării copilului în vederea integrării în sistemul de învățământ este realizată la momentul potrivit, conform prevederilor legii. 2.2. Informațiile privind competențele şi performanțele copilului sunt prezentate cu claritate şi profesionalism, specialiştilor implicați în evaluarea complexă.
3. Asigură un mediu adecvat promovării educației	3.1. Asigurarea spațiului adecvat pentru efectuarea lecțiilor, cu respectarea normelor igienice. 3.2. Participarea la supravegherea pregătirii temelor, la şedințele cu părinții şi la alte activități şcolare se realizează în concordanță cu nevoile copilului.

GAMA DE VARIABILE:

Modalități de integrare
- integrarea într-o formă de învățământ adecvată

Particularitățile cazului:
- vârsta copilului
- capacitățile fizice şi psihice ale copilului

GHID PENTRU EVALUARE

Cunoştințe

- Elemente de psihologia copilului;
- Elemente de teoria comunicării;

Abilități:
- de comunicare;
- de adaptare a limbajului la nivelul de înțelegere al copilului;

La evaluare se vor urmări:

- capacitatea de a identifica nevoile educaționale ale copilului
- capacitatea de a motiva copilul pentru integrarea lui în sistemul educațional
- capacitatea de a identifica soluții adecvate pentru depăşirea unor posibile situații de criză
- capacitatea de a stabilii relații eficiente cu unitatea de învățământ
- capacitatea de a solicita sprijinul echipei multidisciplinare în situații de criză

UNITATEA 10
COMUNICAREA CU COPILUL

Descriere:
Unitatea se referă la competența asistentului maternal de a comunica permanent cu copilul si de a transmite acestuia toate informatiile necesare astfel încât copilul să poată fi implicat, potrivit vârstei, în toate deciziile care îil privesc.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Identifică o formă de comunicare adecvată vârstei beneficiarului	1.1. Identifică/evaluează stadiul de dezvoltare al copilului, din punct de vedere al abilităților de comunicare 1.2. Identificarea implică atât abilitățtile de comunicare verbale cât şi cele non-verbale 1.3. Identificarea se realizează cu obiectivitate, într-un mediu care să stimuleze abilitățile de comunicare ale copilului
2. Utilizează o formă de comunicare adecvată	2.1. Limbajul folosit este în concordantă cu abilitățile de comunicare identificate ale copilului 2.2. Limbajul folosit respectă, pe cât posibil, specificul mediului din care provine copilul 2.3. Limbajul folosit în comunicarea cu copilul este adecvat dezvoltării fizice şi socio-educaționale a acestuia
3. Identifică deficiențele de comunicare	3.1. Foloseşte modalități variate de stimulare a copilului pentru identificarea eventualelor deficiente de comunicare ale acestuia 3.2. Aceste deficiente sunt stabilite atât pe baza propriilor observații cât şi prin colaborarea cu membrii echipei de specialişti 3.3. Deficiențele de comunicare sunt corect stabilite în urma analizării informațiilor, în vederea sublinierii particularităților fiecărui caz
4. Urmăreşte corectarea deficiențelor de comunicare	4.1. Utilizează propriile cunoştințe şi abilități în soluționarea deficiențelor de comunicare identificate 4.2. Sesizează responsabilul de caz în situațiile în care sprijinul unui specialist este necesar pentru depăşirea deficiențelor identificate 4.3. Soluțiile de corectare a deficiențelor se reformulează, dacă este cazul, funcție de elementele nou apărute în procesul de comunicare cu copilul

GAMA DE VARIABILE

Surse potențiale de deficiențe de comunicare, dpdv al copilului:

- incapacitatea copilului de a forma relații normale de ataşament (ataşament excesiv şi nediscriminat sau respingerea oricărui adult)
- tulburări de comportament (agresivitate excesivă, episoade prelungite de pierdere a controlului/hiperactivitate sau încăpățânare excesivă)
- probleme emoționale (stima de sine scăzută, teamă excesivă sau autoblamare, somnambulism)
- incapacitate de adaptare la noi medii (grădiniță, la şcoală, liceu, într-un grup de copii)
- dizabilități ale copilului
- lipsa stimulării copilului în a comunica

GHID PENTRU EVALUARE

Cunoştințe

- Elemente de psihologia copilului
- Elemente de comunicare instrumentală

Abilitati

- de comunicare
- de analiza şi sinteză
- capacitate empatică
- spirit de observație
- de a câştiga încrederea copilului

În evaluare se vor urmări:

- abilitatea de a comunica eficient cu copilul, respectând particularitățile acestuia
- capacitatea de a crea situații în care copilul să se poată exprima sau să poată depăşi deficiențele de comunicare
- abilitatea de a decodifica corect informația transmisă de copil
- abilitatea de a folosi tehnici şi metode variate pentru a comunica cu copilul
- capacitatea de a distinge deficiențele grave de comunicare şi de a solicita sprijin în depăşirea acestora

UNITATEA 11

GESTIONAREA ACTELOR ŞI DOCUMENTELOR CU PRIVIRE LA COPIL

Descriere:

Unitatea se referă la competențele asistentului maternal de a întocmi şi păstra documentele cu privire la copilul pe care-l are în îngrijire.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Participă la întocmirea actelor şi documentelor cu privire la copil	1.1. Colaborează cu responsabilul de caz ori cu alți membri ai echipei la întocmirea actelor şi documentelor copilului 1.2. Furnizează informațiile complete şi pertinente cu privire la copil, funcție de specificul fiecărui caz 1.3. Sesizează responsabilul de caz cu privire la orice situație care impune modificări sau completări legate de documentele copilului
2. Întocmeşte documentele şi rapoartele cu privire la copil	2.1. Documentele cu privire la copil sunt întocmite cu evidențierea clară şi completă a particularităților situației acestuia 2.2. Documentele şi rapoartele utilizează limbajul de specialitate ori, după caz, un limbaj adecvat copilului 2.3. Rapoartele solicitate cu privire la copil includ informații reale şi complete şi respectă cerințele angajatorului.
3. Îndosariază şi păstrează documentele cu privire la copil	3.1. Documentele copilului sunt păstrate astfel încât să asigure confidențialitatea informațiilor prevăzute de lege. 3.2. Asigură accesul copilului la documentele pe care acesta le foloseşte (ex. cartea vieții copilului) 3.3. Urmăreşte perioada de valabilitate a documentelor păstrate şi ia măsurile necesare reînoirii acestora

Ocupația: Asistent maternal

GAMA DE VARIABILE:

Documente întocmite de asistentul maternal sau cu sprijinul acestuia:

- raport de evaluare a nevoilor copilului
- plan individualizat de protecție
- raport de revizuire a evaluării nevoilor
- raport de revizuire a planului individualizat de protecție
- rapoarte de urmărire a evoluției copilului
- raport de întâlnire cu copilul
- „cartea vieții copilului" sau alt document similar
- alte documente cu caracter intern stabilite prin proceduri ale angajatorului (ex. cele care se întocmesc în procedura de investigare/contestare a unui abuz/neglijare asupra copilului)

GHID DE EVALUARE

Cunoştințe:

- legislative, cu referire la documentele aferente diferitelor etape ale ocrotirii copilului dar şi la documentele interne, stabilite de angajator
- psihologice, sociologice

Aptitudini,

- deprinderi de comunicare interactivă
- de analiza şi sinteză
- de evaluare
- de structurare a informațiilor

În evaluare se vor urmări:

- capacitatea de a surprinde aspecte specifice, esențiale ale cazului
- capacitatea de a structura şi de a sintetiza informațiile
- capacitatea de a colabora eficient cu specialiştii echipei multidisciplinare
- capacitatea de a realiza documentele care il privesc pe copil, surprinzând etapele de evoluție ale acestuia şi, dacă este cazul, de a-l implica direct pe copil în acest proces
- capacitatea de a prezenta cu suficiente amănunte cazul

UNITATEA 12
ASIGURAREA INTEGRITĂȚII COPILULUI

Descriere

Unitatea se referă la capacitatea asistentului maternal de a asigura copilului pe care-l are în îngrijire un mediu sănătos, sigur şi stimulativ.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Identifică situațiile de risc	1.1. Situațiile de risc sunt identificate cu promptitudine, ținând cont de particularitățile fiecărui copil. 1.2. Identificarea situatiilor de risc legate de locuința asistentului maternal se realizează împreună cu asistentul social al copilului, înainte de mutarea copilului 1.3. Identificarea altor situații de risc se realizează în permanență şi vizează atât integritatea fizică a copilului cât şi dezvoltarea psihică şi emoțională corespunzătoare.
2. Stabileşte cauzele care duc la situații de risc	2.1. Cauza unică sau complexul de cauze sunt stabilite pe baza analizei corecte a tuturor informațiilor deținute cu privire la situația copilului respectiv, a legislației în vigoare, precum şi a contextului socio-economic românesc. 2.2. Cauzele care duc la situații de risc major sunt notificate responsabilului de caz şi analizate împreună cu acesta.
3. Alege soluțiile pentru rezolvarea şi/sau evitarea diferitelor situații de risc	3.1. Identifică în timp util posibile soluții pentru rezolvarea şi/sau evitarea situațiilor de risc 3.2. Soluțiile sunt identificate corect, ținând seama de toate caracteristicile situației de risc.

Ocupația: Asistent maternal

GAMA DE VARIABILE:

Contextul în care pot să apară situațiile de risc:

- în familia asistentului maternal
- la şcoală/grădiniță
- pe stradă
- la locul de desfăşurare al vizitelor familiei naturale/altei persoane/familii
- alte locuri frecventate de copil

Cauze care pot conduce la situații de risc:

- de natură fizică: legate de mediul fizic (ex. locuința asistentului maternal, împrejurimile, şcoală sau alte locuri pe care le frecventează copilul)
- de natura legala: legate de nerespectarea unor prevederi legale (ex. păstrarea confidențialității, asigurarea tratamentului medical prescris, respectarea obligațiilor stipulate în convenția de plasament, planul individualizat etc)
- de natura psihologică: legate de atitudini sau acțiuni ale asistentului maternal sau ale altor persoane cu care copilul vine în contact, care pot afecta dezvoltarea psihologică a copilului (ex. discriminare, desconsiderare, compătimire exagerată – toate putând conduce la scăderea respectului de sine al copilului)

GHID DE EVALUARE

Cunoştințe:

- Elemente de legislație
- Elemente de psihologice, sociologice

Abilități

- de comunicare verbală şi non-verbală
- de analiză şi sinteză a diferitelor tipuri de informații
- de identificare a soluțiilor corespunzătoare analizei/sintezei efectuate
- de persuasiune

La evaluare se va urmări:

- capacitatea de a distinge între acțiunile/informațiile care contribuie la integrarea copilului în noul mediu şi cele care prezintă risc pentru copil
- capacitatea de a evalua concret situațiile de risc şi de a le contracara
- capacitatea de a distinge situațiile de risc major şi a solicita sprijin pentru depăşirea/evitarea lor

UNITATEA 13

ASIGURAREA UNEI RELAȚII ARMONIOASE CU FAMILIA NATURALĂ SAU CU O ALTĂ PERSOANĂ/FAMILIE

Descriere

Unitatea se referă la capacitatea asistentului maternal de a contribui la menținerea relațiilor copilului cu familia sa naturală ori, după caz, la dezvoltarea unor relații armonioase cu o altă persoană/familie care urmează să se ocupe de îngrijirea acestuia.

Elemente de competență	Criterii de realizare
1. Analizează datele cu privire la familia naturală sau, după caz, la o altă familie/persoană	1.1. Datele sunt analizate în mod obiectiv, în colaborare cu responsabilii de caz. 1.2. Analiza datelor subliniază aspectele particulare ale fiecărui caz, detaliind caracteristicile relațiilor dintre copil–familia naturală-altă persoană/familie. 1.3. Caracteristicile relațiilor dintre copil–familia naturală altă persoană/familie sunt analizate atât din punct de vedere legal, cât şi din punct de vedere al modalităților de realizare.
2. Participă la identificarea acțiunilor necesare pentru menținerea relațiilor cu familia naturală sau, după caz, cu o altă familie/persoană	2.1. Colaborează cu membrii echipei multidisciplinare la identificarea acțiunilor necesare. 2.2. Furnizează în timp util informații complete şi corecte cu privire la relațiile copilului cu familia naturală ori cu altă persoană/familie. 2.3. Face propuneri vizând modalitățile de menținere a relațiilor cu familia naturală ori cu altă persoană/familie.
3. Urmăreşte şi sprijină menținerea relațiilor armonioase cu familia naturală sau, după caz, cu o altă familie/persoană	3.1. Pune în aplicare, potrivit documentelor, acțiunile identificate împreună cu membrii echipei multidisciplinare 3.2. Acțiunile identificate vizează atât relația cu copilul aflat în îngrijire, cât şi cea cu familia naturală ori cu altă familie/persoană. 3.3. Sesizează de urgență responsabilul de caz cu privire la orice problemă apărută în derularea acestui proces.

Ocupația: Asistent maternal

GAMA DE VARIABILE:

Datele referitoare la familia naturală sau după caz, la o altă familie/persoană se referă cel puțin la:

- situația generală a familiei, cu accent asupra motivelor pentru care copilul a fost separat de părinți
- sumar asupra profilului individual al membrilor familiei
- atitudini ale familiei față de diverse aspecte ale vieții cotidiene (ex. bani, hrană, sănătate etc)
- reguli/specificități ale familiei
- aspecte particulare legate de relaționarea cu copilul (ex. relație specială a copilului cu un anumit membru al familiei)
- statutul juridic al relațiilor copil-familie naturală (ex. exercitare drepturi părinteşti, drept de contact sau eventuale restricții, natura acestor restricții etc).

Relațiile personale ale copilului cu familia pot include:

- întâlniri ale copilului cu părintele ori cu altă persoană care are, potrivit prezentei legi, dreptul la relații personale cu copilul;
- vizitarea copilului la domiciliul acestuia cu acordul asistentului maternal;
- corespondența ori altă formă de comunicare cu copilul;
- transmiterea de informații copilului cu privire la părintele ori alte persoane care au, potrivit prezentei legi, dreptul de a menține relații personale cu copilul.
- transmiterea de informații referitoare la copil, inclusiv fotografii recente, evaluări medicale sau şcolare, către părintele sau alte persoane care au dreptul de a menține relații personale cu copilul.

GHID DE EVALUARE

Cunoştințe:

- Elemente juridice
- Elemente de psihologie
- Elemente de sociologie

Deprinderi

- lucrul în echipă
- adaptarea la situații neconvenționale
- comunicare verbală şi non-verbală

La evaluare se va urmări:

- capacitatea de a obține şi transmite informații corecte referitoare la relaționarea copil-familie
- capacitatea de a oferi soluții/sfaturi şi/sau de a interveni în mod adecvat la problemele apărute
- capacitatea de a comunica într-un limbaj accesibil interlocutorului
- aprecierea corectă a evoluției relației copil-familie